

1. Seznámení

FrontPage

Microsoft FrontPage je nástroj vizuálního vytváření webových stránek a správy webových serverů. Microsoft FrontPage 2000 je součástí kancelářského balíku Microsoft Office 2000 Premium. Na rozdíl od ostatních programů MS Office nebyl FrontPage lokalizován. Jeho nabídky i nápověda jsou v angličtině. Nástroje společně pro MS Office jsou funkční i pro češtinu (kontrola pravopisu, výběr synonym, Clip Art Gallery).

Web

Pojem web má různé významy. *Internet* je celosvětová síť počítačů určená pro komunikaci. Jednou ze služeb Internetu je *WWW* (World-Wide Web – celosvětová pavučina).¹ WWW předává informace v přehledné grafické podobě. Uživatel se jeví jako soustava stránek, mezi nimiž se pohybuje prostřednictvím hypertextových odkazů nebo zadáním přesného označení (adresy) stránky. Službě WWW se někdy zkráceně říká *Web*.²

Klient-server

Informace prohlížené uživateli WWW jsou umístěny na serverech (řídících počítačích), někdy se nazývají web servery.³ Zdrojem WWW stránek jsou textové soubory, které obsahují text a uspořádání WWW stránky, např. v jazyce *HTML* (HyperText Mark-up Language). Autor připraví stránky v jazyce HTML na web server. Čtenář stránek čte stránky v režimu *klient-server*: požadované informace dodá ve formě HTML kódu web server, konverzi do srozumitelné textové či grafické podoby provede klientský prohlížeč (např. MS Internet Explorer či Netscape Navigator).

Web sites

Na jednom web serveru mohou být „vystaveny“ WWW stránky více subjektů (osob, společností), každý subjekt může mít dokonce různou adresu. Na jednom web serveru se tak může nacházet více *webových míst* (web sites), která obsahují soubory jednotlivých subjektů.

web

FrontPage užívá pojem *web* ve smyslu webového místa. Na jednom webovém serveru tak může být více webů. FrontPage si klade za cíl nejen zbavit autora WWW stránek nutnosti znát jazyk HTML, ale také poskytnout autorovi nástroj na správu webu, tj. soustavy WWW stránek.⁴ V dalším výkladu se zaměříme na tvorbu jednotlivých WWW stránek, teprve později upřesníme vztahy mezi stránkami a budeme se věnovat správě webu.

Spuštění

FrontPage

Nyní se již budeme zabývat ovládáním programu FrontPage. Program spustíme z prostředí Windows 95, 98, 2000 či NT např.:

- klepnutím na ikonu **FrontPage** na pracovní ploše nebo
- z menu Windows START, dále volbou PROGRAMY a nalezením FrontPage v seznamu dostupných programů.

Otevře se okno FrontPage⁵ (viz obr. 1-1, v němž je již zapsán úvodní text stránky).

Stránkové zobrazení

FrontPage je připraven v režimu stránkového zobrazení. Režimy zobrazení je možné přepínat volbou z menu VIEW a výběrem režimu či klepnutím do příslušného tlačítka vlevo v panelu zobrazení.⁶

Výchozí nastavení

Pro další práci přichystáme ještě některá nastavení:

- Klepnutím do tlačítka **Show All** nebo kombinací kláves **Ctrl** ***** zobrazíme znaky konců odstavců.
- Z menu zadáme TOOLS, CUSTOMIZE a v kartě **Options**:
  - zrušíme zaškrtnutí pole *Menus show recently used commands first*; budeme tak zobrazovat úplné nabídky při volbách z menu,
  - ponecháme zaškrtnuto pole *Show ScreenTips on toolbars*; přiblížíme-li se myši k jakémukoliv tlačítku, zobrazí se stručná nápověda,
  - ponecháme zaškrtnuto pole *Show shortcut keys in ScreenTips*; ve stručné nápovědě budou dopisovány i kombinace kláves použitelné alternativně pro funkci tlačítka.

¹ Mezi další služby Internetu patří elektronická pošta (e-mail), FTP – služba pro přenos souborů, diskusní skupiny, IRC (Internet Relay Chat), telefonování a faxování přes Internet, videokonference.

² Velké *W* ve slově Web naznačuje celosvětový význam slova na rozdíl od dále uváděného významu slova web.

³ Pojem web server je využíván také ve smyslu softwaru zajišťujícího komunikaci.

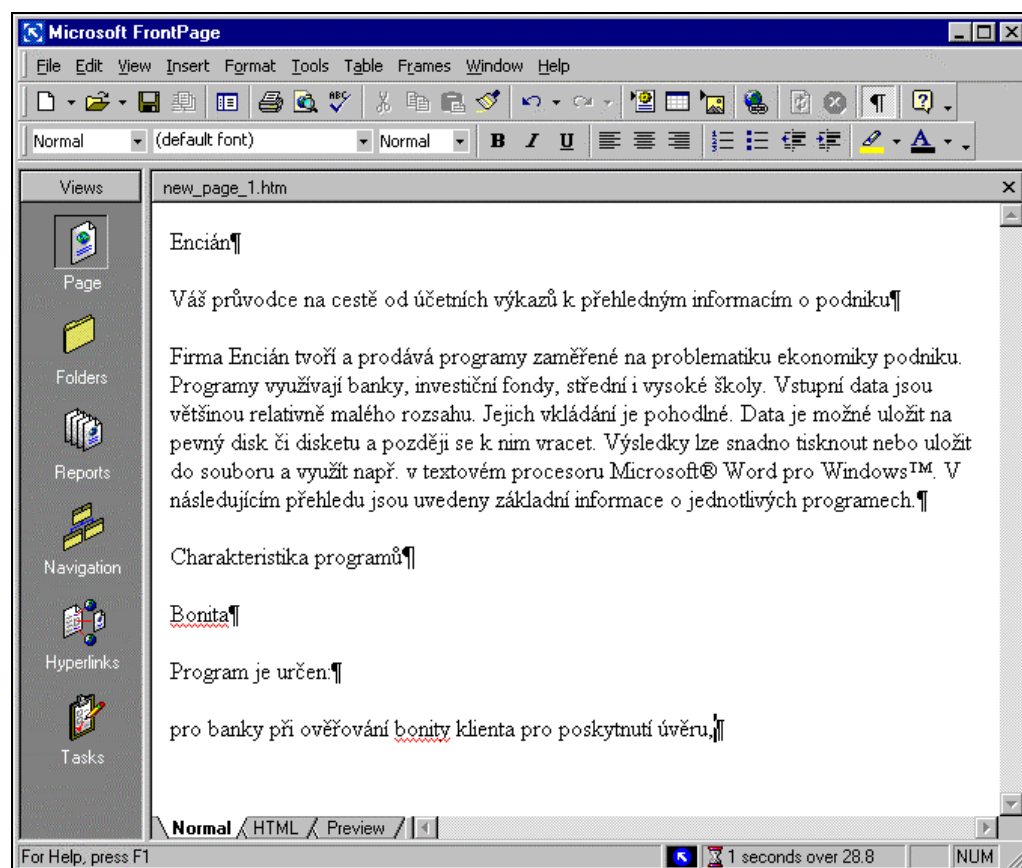
⁴ Tvorbu WWW stránek do značné míry umožňují také ostatní programy balíku MS Office, neumožňují však efektivní správu webu.

⁵ Pokud se po spuštění FrontPage zobrazí dialogové okno s dotazem *Microsoft FrontPage is not currently your default Web page (HTML) editor. Would you like to make it your default editor?*, klepneme do tlačítka *Yes*.

⁶ Klepnutím pravým tlačítkem myši do panelu zobrazení zobrazíme místní nabídku, z níž můžeme vybrat menší velikost tlačítek v panelu či zobrazení panelu úplně potlačit. Zobrazení panelu je možné později volbou z menu VIEW, VIEWS BAR..

OBR. 1-1: OKNO FRONTPAGE

Struktura okna

Popišme si stručně výchozí strukturu okna FrontPage:

- V titulkovém pruhu je název aplikace. (Později bude doplněn názvem webu.)
- V druhém řádku je základní nabídka příkazů FrontPage – menu formou panelu nástrojů.
- Další dva řádky obsahují dva základní panely nástrojů FrontPage *Standard* a *Formatting*.⁷
- V levé části okna je panel zobrazení. V pravé části okna je editovaná stránka. Dosud jsme ji nenazvali, proto FrontPage uvádí název *new_page_1.htm*. Podokno editované stránky má tři záložky, jejichž význam poznáme později. Tažením za příčku můžeme měnit proporce velikosti panelu zobrazení a vlastní stránky.
- V posledním řádku (tzv. stavovém řádku) je v pravé části uvedena doba, po kterou se bude stránka načítat do prohlížeče při vybrané rychlosti přenosu (např. 28.8 kb/s)⁸. Klepnutím do pole doby můžeme vybrat jinou rychlost, pro niž je vypočítána doba přenosu.
- Na konci posledního řádku jsou umístěny indikace psaní velkými písmeny (*Cap*) a zapnutí numerické klávesnice (*Num*).

inf-1-01.htm

Kontrola pravopisu

Ve FrontPage budeme chystat WWW stránku fiktivní firmy Encián. Před zahájením editace zkontrolujeme, zda máme zapnutu českou klávesnici.⁹ Na stránku napíšeme výchozí text dle obr. 1-1. Zatím vynecháme speciální znaky ® a ™. Pokud se překlepeme, bude červeně podtrženo chybně zapsané slovo. Klepnutím pravým tlačítkem myši do chybného slova nám FrontPage obdobně jako např. Word nabídne možné varianty opravy. Pokud slovo nechceme opravovat, vybereme volbu IGNORE ALL (např. pro slova *Bonita* a *bonity*)¹⁰.

⁷ Pokud jsou tyto panely vedle sebe a chceme je zobrazit pod sebou, zadáme z menu příkaz TOOLS, CUSTOMIZE a v kartě **Options** zrušíme zaškrtnutí pole *Standard and Formatting toolbars share one row*.

⁸ Podrobněji viz kap. 4.5.

⁹ Jazyk klávesnice je totiž převzat jako jazyk kontroly pravopisu stránky. Pokud bychom měli nastavenou při zahájení editace jinou klávesnici, nastavil by se nevhodný jazyk. Jazyk můžeme později upravit příkazem FILE, PROPERTIES v kartě **Language** v poli *Mark current document as*. S jazykem úzce souvisí znaková sada, která se nastaví pro české texty v poli *Save the document as* na hodnotu *Central European*.

¹⁰ Podtrhávání chybných slov je možné potlačit příkazem TOOLS, PAGE OPTIONS v kartě **General** zrušením zaškrtnutí pole *Check spelling as you type*.

Uložení
stránky

Stránka je zatím pouze ve vnitřní paměti. Uložíme ji do vhodného adresáře, např. vytvoříme adresář *encian*. Z menu zadáme příkaz FILE, SAVE AS¹¹. Klepneme do tlačítka **Create New Folder**, vyplníme název adresáře (složky) *encian* a klepneme do tlačítka **OK**.

Název souboru
a stránky

Podle prvního slova (přesněji podle začátku první věty) ve stránce nabízí FrontPage název souboru stránky (*File name*). Vyplníme název *info*. Kromě názvu souboru rekapituluje FrontPage název stránky (*Page title*) dle první věty stránky, tj. slova *Encián*. Název stránky se bude při prohlížení stránky uvádět v titulkovém pruhu prohlížeče a bude se čtenáři nabízet při zařazování stránky do jeho oblíbených stránek. Klepneme na tlačítko **Change** a opravíme název na *Encián – základní informace*.¹² Tlačítkem **OK** ukončíme úpravu názvu a tlačítkem **Save** uložíme stránku. V nadpisu textu stránky je vypsána složka a název souboru (*encian\info.htm*).

Pevná mezera

FrontPage na rozdíl od Wordu nevkládá za jednopísmenné předložky (k, s, v, z) pevnou mezeru. Nahrazení pevnou mezerou musíme provést sami. Kurzor přesuneme na začátek stránky (kombinací kláves **Ctrl** **Home**). Příkazem EDIT, FIND zadáme hledání např. *v* a mezery. Za nalezeným písmenem *v* smažeme mezeru a vložíme pevnou mezeru kombinací kláves **Ctrl** **Shift** **mezerník**. Obdobně můžeme nahradit ostatní mezery. Díky této úpravě se nebude zobrazovat předložka na konci řádku.

Náhled stránky

Vraťme se nyní k významu tří záložek podokna textu stránky. Klepnutím do záložky **Preview** se zobrazí text stránky tak, jak bude vypadat v prohlížeči, což je pro naši stránku téměř totožné se zobrazením v záložce **Normal**.

HTML

Klepnutím do záložky HTML se zobrazí kód HTML, který vygeneroval FrontPage pro naši stránku:

OBR. 1-2: HTML KÓD PRVNÍ STRÁNKY

```
<html>

<head>
<meta http-equiv="Content-Language" content="cs">
<meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=windows-1250">
<meta name="GENERATOR" content="Microsoft FrontPage 4.0">
<meta name="ProgId" content="FrontPage.Editor.Document">
<title>Encián - základní informace</title>
</head>

<body>

<p>Encián</p>
<p>Váš průvodce na cestě od účetních výkazů &nbsp;přehledným informacím o podniku</p>
<p>Firma Encián tvoří a prodává programy zaměřené na problematiku ekonomiky podniku. Programy využívají banky, investiční fondy, střední i vysoké školy. Vstupní data jsou většinou relativně malého rozsahu. Jejich vkladání je pohodlné. Data je možné uložit na pevný disk či disketu a později se k nim vracet. Výsledky lze snadno tisknout nebo uložit do souboru a využít např. &nbsp;textovém procesoru Microsoft Word pro Windows. &nbsp;následujícím přehledu jsou uvedeny základní informace o jednotlivých programech.</p>
<p>Charakteristika programů</p>
<p>Bonita</p>
<p>Program je určen:</p>
<p>pro banky při ověřování bonity klienta pro poskytnutí úvěru,</p>

</body>

</html>
```

HTML kód ukládá informace o formátování textu pomocí tzv. značek. (Někdy se jím říká dle anglického vyjádření *tagy*.) Od ostatního textu jsou značky odděleny uzavřením do

¹¹ Můžeme také zadat příkaz FILE, SAVE či klepnout do tlačítka **Save** nebo stisknout kombinaci **Ctrl** **S**. Výsledek bude stejný jako po příkazu FILE SAVE AS, neboť jsme stránku dosud nenazvali.

¹² Název stránky můžeme později měnit příkazem FILE, PROPERTIES v kartě **General** v poli *Title*.

závorek <>. FrontPage je zvýrazňuje modrou barvou¹³. Řada značek se používá v páru. Ukončovací značka je potom předznamenána lomítkem.

Záhlaví a tělo

Celý dokument stránky je uzavřen do párových značek <html> a </html>. Zdrojový text je rozdělen na dvě části:

- záhlaví uzavřené do párových značek <head> a </head>,
- tělo dokumentu uzavřené do párových značek <body> a </body>.

Parametry a titulek stránky

V záhlaví jsou vloženy parametry a titulek stránky, které se přímo nezobrazují na stránce. Parametry (značka *meta*) určují jazyk stránky pro kontrolu pravopisu, upřesňují znakovou sadu a dokumentační údaje FrontPage.¹⁴ Titulek stránky je použit pro titulkový řádek prohlížeče při zobrazení stránky a pro výchozí hodnotu názvu nabízenou při ražazování stránky do oblíbených stránek.¹⁵

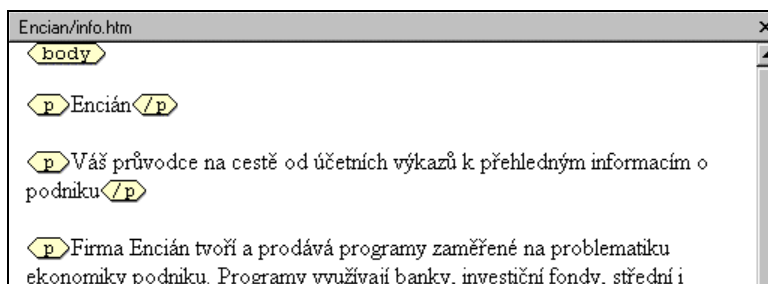
Odstavce

V těle stránky je použita zatím jediná párová značka <p> a </p> pro vymezení odstavců. Znak, který nemá přímo zobrazitelnou podobu, jsou vloženy pomocí jejich názvů, např. tvrdá mezera je vložena jako ¹⁶ Rozdělení textu do řádků není významné, odstavce reguluje značka <p>.¹⁷

Zobrazení značek

Kompromisem mezi normálním zobrazením a zobrazením HTML kódu je zobrazení značek v normálním zobrazení. Vraťme se k normálnímu zobrazení klepnutím do záložky **Normal**. Zadáme příkazem VIEW, REVEAL TAGS nebo stiskneme kombinaci kláves **Ctrl** **]**. Zobrazí se stránka se značkami (viz obr. 1-3). Jak uvidíme později, toto zobrazení je vhodné při změně vlastností některých značek.

OBR. 1-3: NORMÁLNÍ ZOBRAZENÍ STRÁNKY SE ZNAČKAMI

Ve FrontPage můžeme obdobně jako v ostatních programech MS Office používat tlačítko **Undo (Zpět)**. Toto tlačítko však není funkční pro kroky vedoucí ke změně zobrazení, např. jím nelze vrátit krok zobrazení značek.

Shrnutí

1. MS FrontPage je nástroj vizuálního vytváření webových stránek a správy webových serverů. Je součástí kancelářského balíku MS Office 2000 Premium, není lokalizován.
2. FrontPage užívá pojem *web* ve smyslu webového místa.
3. Okno FrontPage obsahuje titulkový pruh, menu, dva panely nástrojů, panel zobrazení, seznam složek (po uložení stránky), podokno editace stránky a stavový řádek.
4. FrontPage, ač není plně lokalizován, umí kontrolovat český *pravopis*.
5. V podokně stránky je možné zobrazit *HTML kód* editované stránky nebo alespoň zobrazit značky HTML kódu v normálním zobrazení.

¹³ Barvu značek lze změnit příkazem TOOLS, PAGE OPTIONS v kartě **Color Coding**. Zde je vhodné nastavit také odlišnou barvu pro *Attribute Names* (např. tmavě fialovou) a *Attribute Values* (např. tmavě zelenou). Tlačítkem **Reset Colors** můžeme později nastavit původní barvy.

¹⁴ Parametry lze ve FrontPage upravit příkazem FILE, PROPERTIES (dostupným jen ze záložky **Normal**) v kartě **Language a Custom**.

¹⁵ Titulek je možné měnit příkazem FILE, PROPERTIES v kartě **General** v poli *Title*.

¹⁶ V nevhodných znakových sadách by obdobně byla vložena háčkováná a čárková písmena. Kdybychom např. příkazem FILE, PROPERTIES zadali v kartě **Language** znakovou sadu *Cyrillic*, bylo by písmeno á vloženo jako znak á.

¹⁷ Počet znaků zobrazených na řádku v kódu HTML lze regulovat příkazem TOOLS, PAGE OPTIONS v kartě **HTML source** zadáním zvolené šířky do pole *Right margin* a zaškrtnutím pole *Reformat using the Rules below*. Změna šířky se promítne do uspořádání HTML kódu až po uložení stránky.